

Raadsmededeling

Van	Het college van burgemeester en wethouders
Aan	De gemeenteraad
Datum B&W vergadering	18 oktober 2016
Zaaknummer	152942
Vertrouwelijkheid	openbaar
Portefeuillehouder	A. van Vliet Kuiper
Onderwerp Motie	Bestuurlijke boete, Motie 16.21

1. Kennisnemen van

In juli 2016 heeft uw Raad een motie ingediend over de Bestuurlijke Boete, motie 16.21. Deze motie luidt als volgt:

1. onderzoek te doen m.b.t. het invoeren van het instrument van de 'Bestuurlijke boete' voor het overtreden van gemeentelijke verboden en voorschriften die vastgelegd zijn in de APV;
2. de uitkomst van dit onderzoek, al dan niet vergezeld van een voorstel daartoe ter besluitvorming, aan de raad voor te leggen vóór de behandeling van de begroting 2017 e.v. of zoveel eerder als mogelijk is;
3. in het verlengde daarvan te onderzoeken of er onder regio gemeenten die de bestuurlijke boete al hebben geïntroduceerd respectievelijk voornemens zijn deze te introduceren, draagvlak is voor het opzetten van een gezamenlijk 'Regionaal bestuurlijk incassobureau' voor de verwerking en inning van de bestuurlijke boetes, alsmede ondersteuning bij bezwaar en beroepsprocedures;
4. zich met deze motie gesteund te weten door de raad bij het bereiken van dit doel;

2. Inleiding

Gemeenten kunnen op grond van artikel 154b Gemeentewet er voor kiezen om bij overtreding van bepalingen uit verordeningen (met name de APV) de sanctie van het opleggen van een bestuurlijke boete op te nemen. Het betreft zogenoemde 'kleine ergernissen', zoals wildplassen en verkeerd aanbieden van huisvuil. Maakt de gemeenteraad van deze mogelijkheid geen gebruik, dan geldt dat dergelijke overtredingen enkel via het strafrecht kunnen worden afgedaan.

Hieronder treft u de beantwoording aan van de vragen in motie 16.21 en wordt tevens een overzicht gegeven wat op andere disciplines speelt ten aanzien van bestuurlijke boetes.

3. Inhoud

Algemeen plaatselijke verordening (APV)

Huidige situatie

Binnen Gooise Meren is voor overtreding van de APV niet gekozen voor bestuurlijke boete, maar voor bestuurlijke strafbeschikking.

Voordelen van de strafbeschikking

- 1 de strafbeschikking kan door een gemeentelijke BOA, maar ook door de politie worden opgelegd waarmee 100 % dekking van handhavingstijd is gegarandeerd;
- 2 legt minder zware last op de beschikbare toezichtcapaciteit;
- 3 het CJIB zorgt voor het verzenden van de strafbeschikking en de afhandeling van het verzet tegen die strafbeschikking;

4. de drempel om te gaan procederen tegen het CJIB is hoger en de gemeente wordt er niet mee belast;

Nadeel van de bestuurlijke strafbeschikking

1. De opbrengst van de strafbeschikking komt niet ten gunste van de gemeente, maar van het Rijk;

Voordeel bestuurlijke boete

1. De opbrengst van de bestuurlijke boete komt rechtstreeks in de gemeentekas;

Nadeel bestuurlijke boete

1. Bij bestuurlijke boete kan de politie niet meer optreden tegen overtredingen van de APV. De gemeente zal haar eigen handhavingscapaciteit (BOA's) daarop moeten afstemmen. Gemeenten kennen een handhavingsplicht en die gaat dan 24/7 werken;
2. Gelet op die handhavingsplicht moeten BOA's ook s 'avonds, s 'nachts en in het weekend diensten gaan draaien;
3. De administratieve afwikkeling van de boete (opleggen, hoorplicht) komt ten laste van de gemeente en dat vergt extra capaciteit en inzet, hetgeen met hoge kosten gepaard gaat.
4. Tegen een boetebesluit staan de reguliere bestuursrechtelijke mogelijkheden van bezwaar en beroep open bij de bestuursrechter met de daarbij behorende procedurele waarborgen uit de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
Het is onwaarschijnlijk dat de opbrengsten van de boetes tegen de kosten zullen opwegen.
5. De drempel om bezwaar te maken bij de gemeente is laag, omdat daar niet veel kosten voor de burger tegenover staan. De administratieve last van de gemeente gaat ook door de behandeling van het bezwaar en het beroep omhoog.

Onderzoek Gooise Meren

In 2015 werden op het hele grondgebied van de nieuwe gemeente Gooise Meren slechts 88 bestuurlijke strafbeschikkingen uitgeschreven. Let wel : het betreffen geen parkeerovertredingen, want die blijven altijd binnen het kader van de belastingovertredingen of behoren binnen de verkeerswetgeving en vallen dus buiten dit kader.

Het beleid op het handhaven van de APV is nimmer gericht geweest op het uitschrijven van zoveel mogelijk boetes, maar juist op het verbeteren van het gedrag van de overtreders ("handhaven als het nodig is").

In de praktijk is gebleken dat alleen de grootste gemeenten in het land kiezen voor bestuurlijke boete. De reden hiervan is dat in grote gemeenten veel meer boetes worden uitgeschreven en hun organisatie er op is ingericht. Zo heeft Rotterdam meer dan 250 BOA's in dienst. De grotere schaal van de organisatie, zorgt voor betere haalbaarheid.

Regio gemeenten en bestuurlijke boete in de APV

De andere gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek zijn op dit moment niet voornemens om de bestuurlijke boete in te voeren, gelet op de voordelen die de strafbeschikking met zich meebrengt.

Draagvlak voor een regionaal bestuurlijk incassobureau is er niet, gelet op de voordelen die de strafrechtbeschikking heeft. Zie de hierboven aangegeven nadelen. Overigens zou een regionaal incasso bureau ook moeten worden belast met bezwaar en beroep, hetgeen ook extra ambtelijke capaciteit zal vergen.

De gemeentelijke APV is een op maat gesneden verordening voor elke gemeente. De verbodsbepalingen verschillen vaak op heel veel punten. Dat maakt een eenduidige afwikkeling van de administratieve afwikkeling van de bestuurlijke boete complex. Dit brengt met zich mee, dat zo'n regionaal bureau per gemeente moet worden ingericht, hetgeen veel menskracht met zich meebrengt en dus kostenverhogend werkt.

Toepassing bestuurlijke boete op andere disciplines

Wet Kinderopvang en kinderopvoeringszaken

Bij de handhaving kinderopvang kan wel een bestuurlijke boete worden opgelegd. De Toezichthouder is de GGD, de gemeente beoordeelt de overtreding van de Kinderopvangorganisatie en legt de sanctie op. Gelet op het feit, dat overtredingen in de kinderopvang veel minder plaatsvinden en niet tot nauwelijks hoeft te worden overgegaan tot handhaving, worden sancties nauwelijks toegepast. Een regionaal handhavingsbureau is niet aan de orde.

Wet Basisregistratie Personen

Naast de bestuurlijke boete kunnen gemeenten in bepaalde gevallen kiezen voor de bestuurlijke strafbeschikking. Bij de gemeente Gooise Meren wordt een onderzoek verricht naar toepassing bestuurlijke strafbeschikking, gelet op de administratieve taken die het bespaart.

Bij de gemeente Gooise Meren wordt de bestuurlijke boete niet gehanteerd. Hantering van dit instrument in de regio is niet bekend, maar naar verwachting wordt dit instrument niet gehanteerd gelet op het feit dat de afdeling nu juist te maken heeft met mensen die niet traceerbaar zijn dan wel niet zijn ingeschreven.

Wet handhaving en sanctiebeleid SZW wetgeving

Per 1 januari 2013 is de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving in werking getreden (in de wandelgangen ook wel 'fraudewet' genoemd). Deze wet geldt voor alle sociale wetgeving. Als de inlichtingenplicht is geschonden moet de gemeente op grond van de Participatiewet of de IOAW/IOAZ een waarschuwing of boete opleggen. De gemeente heeft beleidsregels opgelegd Beleidsregels bestuurlijke boete PW en IOAW/ IOAZ Gooise Meren 2016 . Op grond van de PW artikel 18a, lid 1 moet een boete worden opgelegd bij verwijtbare schending van de inlichtingenplicht (artikel 17 lid 1, PW of artikel 30c, lid 2 en 3, Suwi). Daarnaast moet de onterecht verstrekte uitkering worden ingetrokken, herzien en teruggevorderd.

Samenwerking tussen gemeenten bij het opsporen van fraude bijstand is reeds ingevoerd in de regio Gooi en Vechtstreek (regionale sociale recherche). De gemeenten zelf voeren het beleid uit en een regionaal incassobureau wordt niet zinvol geacht.

Omgevingswet

In de Omgevingswet worden alle wetten en regels op het gebied van de leefomgeving gebundeld. Ook de regels inzake toezicht en handhaving die nu nog staan in specifieke wetten worden daarmee in de Omgevingswet gebracht. Het algemene kader voor bestuurlijk toezicht en bestuurlijke handhaving blijft uiteraard in hoofdstuk 5 van de Algemene wet bestuursrecht ("Awb") staan. De bestuurlijke boete wordt op dit moment nog niet breed toegepast binnen het omgevingsrecht. Daar waar de klassieke last onder dwangsom en last onder bestuursdwang tot de standaard handhavingsmogelijkheden behoren van de overheid, is het opleggen van een bestuurlijke boete thans alleen op deelgebieden mogelijk gemaakt.

Belastingwet

Bij Belastingen is het weliswaar mogelijk om in hoogst uitzonderlijke gevallen een bestuurlijke boete op te leggen, maar dat is nimmer gedaan. Een regionaal bestuurlijk incassobureau wordt daarom niet zinvol geacht en men verwacht niet dat de regiogemeenten het anders zullen zien. De afdeling belastingen heeft de vraag wel uitgezet.

4. Kernboodschap

- a. Uit onderliggend onderzoek is gebleken dat invoering bestuurlijke boete in de APV voor de gemeente Gooise Meren geen voordelen oplevert en waarschijnlijk alleen maar nadelen;
- b. Gelet op de hiervoor gegeven overwegingen en uitkomsten zullen wij u geen voorstel doen om tot de invoering van het systeem bestuurlijke boete over te gaan;

- c. De andere regio gemeenten zijn om dezelfde redenen niet voornemens om de bestuurlijke boete in te voeren. Het instellen van een regionaal incassobureau is niet aan de orde.

5. Communicatie

Deze raadsmededeling voor kennisgeving aan te nemen

6. Vervolg

Geen

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

D.J. van Huizen
Gemeentesecretaris

Mevrouw A. van Vliet-Kuiper
Burgemeester

Brinklaan 35 | Postbus 6000, 1400 HA Bussum | 035 207 0000 | gooisemeren.